

UROONKOLÓGIA
TEGNAP - MA – HOLNAP

Romics Imre
Semmelweis Egyetem
Urológiai Klinika

1971-ben kaptam meg diplomámat a Semmelweis Orvostudományi Egyetemen. Három évet egy elméleti intézetben töltöttem kísérletes munkával. 1974 óta dolgozom az Urológiai Klinikán 2 x 2 éves megszakítással. Az első két évet Nyugat-Németországban, a másodikat az ORFI Urológiai Osztályának főorvosaként töltöttem el.

Korán elköteleztem magam az uroonkológia mellett, elsősorban első tanítóm, Balogh Ferenc professzor hatására. Az elmúlt harminc évben párhuzamosan végeztem kutatásokat illetve vizsgálatokat a gyakorlati klinikai onkológia, ill. az uroonkológiai alap kutatás területén. Mind a kandidátusi disszertációm (1985), mind az akadémiai doktori disszertációm (1995) témája klinikai és kísérletes uroonkológia, - bár ez a szóösszetétel akkor még nem volt használatos.

Elsőként a prosztatatarákos betegek csontmetasztázisainak korai felismerésére alkalmas markert kerestük. Az egyik csontlebontási termék, a hydroxyprolin tűnt erre alkalmasnak. Koncentráció-növekedése a vérben és a vizeletben előbb volt mérhető, mint az áttét röntgennel kórismézhető lett volna. Bár egyes, nem daganatos mozgásszervi betegségekben ezt az anyagot ma is vizsgálják, a daganatáttét kimutatására ma már jobb marker létezik, és az izotóp-csontszcintigráfia is érzékenyebb. Vizsgáltuk a cinktartalmat is prosztataszövetben, mely daganatban szignifikánsabban alacsonyabbnak bizonyult, a meghatározás bonyolult technikája miatt gyakorlati jelentőségre nem tett szert. Vizsgáltuk prosztatata-exprimátumban is a cink tartalmát, és ez összefüggést mutatott jóindulatú prosztatatabetegségekkel, ajánljuk is cinktartalmú gyógyszer szedését egyes urológiai betegségekben.

A prosztatatarák sejtekben hormonális kezelés hatására azok apoptózisa, azaz sejthalál lép fel. Ennek detektálása segítségével vizsgáltuk LHRH analóg, azaz kémiai úton történő kasztráció hatását és hatásmechanizmusát. Megállapítottuk, hogy a hormon hatása a prosztatata daganat sejteken már 24 óra múlva is megállapítható, a hypotalamuson keresztül történő hatás mellett egy direkt hatás is fennáll.

Prognosztikai faktorokat keresve, a sejtek DNA ploiditását vizsgáltuk citoflowmetriával és az operált prosztatatarákos betegek túlélésével összefüggést találtunk. Egyes onkogének, pl. Ki-67 prognosztikai szerepére is rávilágítottunk.

A jelenlegi vizsgálatokban a prosztatatarákos betegen D-vitamin polymorfizmusát, a c myc, CD24mRNS expresszióját vizsgáljuk és azok összefüggését a betegség kimenetelével.

Klinikai vonatkozásban Németországban szerzett tapasztalataimat LHRH analóggal és anti-androgénnal prosztatatarákos betegek kezelésében hazánkban én publikáltam elsőként. Első, nagyobb számú radikálisan operált betegek korai és késői eredményeiről is elsőként számoltam be Németországban végzett műtétek és betegkövetés alapján. Két éve az Orvosi Hetilap szerkesztőségétől a 100 fenti műtét eredményeinek közléséért Markusovszky-díjat kaptunk. Ma közel 250-nél járunk.

Az urológiai legfontosabb tumor markerének a prosztatata-specifikus antigénnek (PSA) hazai bevezetése klinikánkon történt, Németországból hoztam a reagenseket, és az eredményeket is elsőként publikáltam. Ma csak az Egyetem központi laborjában 5000 vizsgálatot végzünk évente. A daganat-felismerésben nélkülözhetetlen transrectalis ultrahangvizsgálat eredményeiről is mi számoltunk be először. Első és mindmáig egyetlen hazai urológiai ultrahang könyvet német főnökömmel, Bach professzor írtunk, mely magyarul és két kiadásban németül is megjelent.

Jelentős számú radikális prosztatata műtétről tettem említést, ennek szövődménye, az inkontinencia megelőzésében és kezelésében is úttörő munkát végzünk a klinikán, mely témakörben együttműködünk a bécsi és a pretoriai klinikával.

Én szerveztem 10 éve az első prosztatarák-szűrést Magyarországon.

Vizsgálva a hólyagdaganatos betegek celluláris és humorális immunreaktivitását megállapítottuk, hogy az csökkent és nyilvánvalónak tűnt az immunstimuláns kezelés melyet levamisollal végeztünk. A kezelés hatására a betegség recidíváig eltelt ideje nőtt. Végül is a mai kezelés, a BCG, mint immunstimuláns lett mindmáig az arany standard. Ezt én vezettem be a németországi kórházban és a hazai kipróbálók között is elsők voltunk. A gyógyszeres kezelés mellett újabb tumor markerekkel kísérletezünk, vizsgáltuk az e-cadherint, a rendkívül hasznosnak és érzékenynek bizonyult fruorescens in situ hybridizációs technikát, Tie2 és VEGF expresszióját.

Nagyszámban végzünk radikális hólyageltávolításokat, és tapasztalatokat szereztünk többféle hólyagpótló technikákkal. Itt is végzünk különböző vizsgálatokat, hólyag és az új – (bél) – hólyag nyomásprofil-vizsgálatokat jobb vizelettartás, életminőség megtartása érdekében.

Vesedaganatok kezelésében a hazai első medroxyprogesteron- és interferon-kezelésről mi számoltunk be. Ez utóbbi még mindig standard kezelés. 20 éve az esseni klinikán hormonreceptor-meghatározásokat is végeztünk, - de emellett 1997 óta, mióta a klinikát vezetem, több mint 700 vesetumor műtétet végeztünk, melyek alátámasztották, hogy hormon helyett interferont alkalmazzunk nem egy közülük csecsemőfejnyi vagy nagyobb daganat volt.

Here- és penisdaganatos betegek genetikai vizsgálatai a jénai klinikán folyik kooperációban.

Néhány vizsgálatot és kooperációt nem említettem, ezek eredményei értékelési folyamatban vannak. Így kooperációban dolgozunk az egyetem Genetikai, Sejt- és /Immunbiológiai Intézetével, a II. sz. Belgyógyászati Klinikával, az I.sz. Patológiai Intézettel, a bécsi urológiai klinikával, a dortmundi egyetemmel és másokkal.

2001-ben uroonkológiai osztályt alapítottam a klinikán, mely idén Uroonkológiai Centrum elnevezést kapott. 3 onkológus-urológus dolgozik a klinikán, 5 éve szerkesztem a klinikán alapított Uroonkológia című folyóiratot. Kb 350 dolgozatnak témaköre 70-75 %-ban uroonkológiai témájú, de más betegségekről is, pl. inkontinencia, jóindulatú prosztatabetegségek, infekció és egyéb területen is jelentek meg munkáim.

Egy német kollégával, prof. Goepellel 3 monográfiát jelentettünk meg az Akadémiai Kiadónál, a prosztatata-, a hólyag-, illetve a vese- és heredaganatokról. Akadémiai díjat kaptunk megjelenésük után. Tankönyvünk második kiadása rövidesen megjelenik.

Négy éve klinikánk az Európai Unió European Board of Urology szervezetétől oktatási akkreditációt kapott.

A klinikának önálló PhD-programja van, melynek vezetője vagyok.

A klinika tevékenysége az európai urológusok között ismert. Ennek magyarázata a klinika permanens szereplése a nemzetközi fórumokon, illetve az európai társasági életben, bizottságokban. Több mint 120 külföldi kolléga járt klinikánkon továbbképzést vagy egy előadást tartani. Legvégül ki kell emeljem, hogy kiváló, tanult és szorgalmas munkatársaim vannak, akik a fenti munkában segítenek.

A jövőbeli klinikai és experimentális munka folytatásának záloga, hogy az egy éven belül PhD-t védő 4 munkatársam közül háromnak témája az uroonkológia.